

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 257. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323880913552/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

- mod Gud. – *Du salige Flok*: om de troende, menigheden. – *eller om*: eller hvis. – *Kæder blant dig*: kæder sammen med dig (nemlig den salige Flok). – *Alt*: allerede. – *ublinkende*: uden at blinke, skræmmes.
- 95 *Miskundhed(s)*: nåde, mildhed. – *Jord-Gud*: mennesket. – *Forsønningens Kalk*: alterkalken. – *rygende Dug*: tåredampe. – *Israel*: patriarken Jakob. – *Da han drømmende saae (...) hened*: jf. Jakobs drøm, 1. Mos. 28,12. – *klæver*: klæber, hænger. – *Pagtens Blod*: Kristi offerblod, som altervinen er billede på, knytter an til beretningen om pagtens blod i 2. Mos. 24,8. – *gispende*: her måske bævende. – *sin Fiende*: det syndige menneske.
- 96 *Retfærdighed*: himlens straffende retfærdighed. – *Swælg*: se ordlisten s. 224. – *Magt-Ord*: befalende ord.

Til Sielen. En Ode

Trykt efter SS bd. 3, s. 259-62, hvis tekstgrundlag er *Samtl. Skr.* bd. 1, s. 307ff. Ewalds renskrift har påskriften »I Anledning af Pindse-Festen 1778«. Versenållet er den alkæiske strofe og svarer til en strofeform hos Horats (se Vilh. Andersen: *Horats* bd. 4, s. 173). Datering: if. Brix skrevet 1777.

- 96 *Ode*: se n.t.s. 54. – *nedfaldne (...) Bøder af Engle*: sjælen, som er af guddommelig oprindelse. – *Myrens Fodstie*: jordoverfladen, jorden. – *Dagens Hensker*: solen.
- 97 *drømmer Kræfter*: drømmer sig kræfter til. – *Saa*: sådan. – *oplive(t)*: gve (nyt) liv. – *fandt dig selv*: følte dig selv, blev dig bevidst. – *dit blivende Ojekast*: dit øjekast, blik, idet det blev til. – *Kierlighed*: her nok betegnelse for Gud.
- 98 *Dalens Tusende*: menneskene. *Dalene*: her de jordiske regioner i modsætning til de himmelske; smlg. n.t.s. 90. – *Du følte dig*: Du følte, du var til, levede. – *Blussende (...) Leer (...) kryber i*: skamfuld ved de fornædrende livsførhold (i syndens pøl). – *forsøgte*: erfarede, prøvede. – *Dydedets Boger*: den faldne sjæl. – *Sinai(s)*: hjertet, hvor Moses modtog loven af Gud, jf. 2. Mos. 24,12. – *Giftige Dunster, og Nattens Blodværk*: se n.t.s. 91. – *Pølen*: syndens pøl. – *nedhoiet under din Last af Lær*: tynget af din jordiske mennesketilværelse, synden. – *Qualm*: giftige dunster. – *Giendfærd af Jordens Hensker*: J. H. må betegne Adam før syndefaldet, jf. 1. Mos. 1,26; at sjælen er et genfærd heraf, skyldes synden.
- 99 *Swæer*: egl. fælder, her: jordiske fristelser. – *bespødet*: beluret. – *Sine*:

ne(r)s: se n.t.s. 23. – *Cherubens / Flammende Sverd*: jf. 1. Mos. 3,24. – *Drækken*: overvældet. – *Pison(s)*: en af de fire floder i Paradis. – *bestraalte*: beskinneede. – *Dristig*: her nok: frækt, forræstelig. – *Claude af den Helligste*: Guds afglans på jorden. – *Figenter (...)*: Skilde jf. 1. Mos. 3,7. – *diue Ønskers Fader*: Gud (hvorfra sjælels længsler stammer). – *en salig Straale fra Golgatha*: Jesu forsoningsdød frelser sjælen. – *lutes*: renses. – *stille*: få til at lægge sig. – *Harm*: vrøde. – *Gledne*: de faldne.

Til hans kongelige Høihed Arveprinds Frederik,
den 11. October 1779. En Ode

Trykt efter SS bd. 3, s. 263–65, hvis tekstgrundlag er *Sæmi. Skv.* bd. 1, s. 436ff. Om versmålet, se n.t.s. 89.

- 100 *Arveprinds Frederik*: se n.t.s. 76. – *Fredrikters Dag*: jf. digtets fodnote. – *underlig*: forunderlig, vidunderlig.
- 101 *Seklers århundreders*. – *Alfader(s)*: Gud. – *merk paa*: indprent dig, – *sig som udvalgt af Alfader*: »den heldige Dags Aands», se s. 102. – *der*: deres. – *Cæder*: se n.t.s. 14. – *Fredrik*: Frederik IV; se n.t.s. 55. – *Dannemand*: se n.t.s. 77. – *Helrens Erindring*: erindringen om helten. – *blev*: blev ul. – *Gødtied(s)*: betegnelse for Gud. – *den hellige Stamme*: vel den da. kongestamme, skjoldungerne. – *Held*: lykke.
- 102 *Alt foruennet det*: allerede mærker det (nemlig Norden). – *Indføde*: de, der har indfødsret, jf. n.t.s. 68. – *Selvførværet*: selverhvervet. – *Skaldens Ild*: digternes inspiration. – *heldige*: lykkelige. – *Buider*: urø. – *Myrther (...)* *Vingudens Fest*: Myrter kan være symbol på glæde, men if. traditionen er den gr. vingud Dionysos (i rom. mytologi Bacchus) bekranset med veibend (efeu), når han går i spidsen for sit følge. Ms. har: *Ephen*. – *Vinsk*: rogelse; også om anden vellugt.
- 103 *Byd dem (...)* *værle Forsæt*: byd dem (dvs. folket) fætte store forsætter, som er min Frederik værdige.

Til min M** paa hans Broders Fødselsdag

Trykt efter SS bd. 3, s. 313–15, hvis tekstgrundlag er *Ahn.Da.Bibl.* 1780, bd. 2, nr. 7, s. 274ff. Om versmålet, se n.t.s. 94. Følelser ved *Den hellige Nattevæ.*